

5.4 ETSK katsoo lisäksi, että pankkien on ilmoitettava välittömästi tuomioistuimelle mitä tahansa keinoa käyttäen, myös sähköisesti, millä tavoin päätös on pantu täytäntöön.

5.5 EU:n lainsäädännössä ei pidä antaa erityisiä sääntöjä tilanteesta, jossa useat velkojat kilpailevat samalla tilillä olevista varoista. ETSK kannattaa kansallisten lainsäädäntöjen soveltamista.

5.6 ETSK katsoo, että turvaamistoimen muuttamisessa täytäntöönpanotoimeksi tulisi soveltaa sen maan lainsäädäntöä,

joka on täytäntöönpanon osalta toimivaltainen, sovellettavien yleisten lainvalintasääntöjen mukaisesti.

5.7 ETSK kiinnittää lopuksi komission huomion erityisesti siihen, että on säädettävä tässä tarkastellun järjestelmän toimintaan liittyvien asiakirjojen kääntämistä koskevasta mekanismista 12. joulukuuta 2006 annetun asetuksen (EY) N:o 1896/2006 21 artiklan 2 kohdan b alakohdan mukaisesti.

Bryssel 26. syyskuuta 2007

Euroopan talous- ja sosiaalikomitean
puheenjohtaja
Dimitris DIMITRIADIS

Euroopan talous- ja sosiaalikomitean lausunto aiheesta ”Koneenrakennusalan sääntely-ympäristön yksinkertaistaminen”

(2008/C 10/03)

Euroopan komission varapuheenjohtajat Margot Wallström ja Günter Verheugen pyysivät 8. tammikuuta 2007 Euroopan talous- ja sosiaalikomiteaa laatimaan valmisteleman lausunnon aiheesta *Koneenrakennusalan sääntely-ympäristön yksinkertaistaminen*.

Asian valmistelusta vastannut ”yhtenäismarkkinat, tuotanto ja kulutus” -erityisjaosto antoi lausuntonsa 18. heinäkuuta 2007. Esittelijä oli Edgardo **Ioia**.

Euroopan talous- ja sosiaalikomitea hyväksyi 26.–27. syyskuuta 2007 pitämässään 438. täysistunnossa (syyskuun 26 päivän kokouksessa) seuraavan lausunnon. Äänestyksessä annettiin 138 ääntä puolesta ja 2 vastaan 3:n pidättyessä äänestämästä.

1. Päätelmät ja suositukset

1.1 Koneenrakennusala on Euroopan taloudelle merkittävä ja strateginen teollisuudenala. Vuonna 2006 alalla toimivan yli 130 000 yrityksen liikevaihto oli yhteensä useita satoja miljardeja euroja. Kyseisten yritysten tuotannosta kolmannes menee vientiin. Koneenrakennuksen ja elektromekaniikan alat, jotka luovat merkittävää lisäarvoa, työllistävät unionissa yli neljä miljoonaa erittäin ammattitaitoista työntekijää.

1.2 Koneenrakennuksen ja elektromekaniikan alat voivat muita teollisuudenaloja enemmän auttaa saavuttamaan Lissabonin strategian tavoitteet, sillä kyseisillä aloilla kehitetään elinikäistä oppimista, vaihdetaan kokemuksia ja hyviä käytänteitä sekä ylläpidetään korkeaa kilpailukykyä ja kykyä päästä maailmanmarkkinoille.

1.3 Komitea kannattaa komission aloitteita, joilla pyritään vahvistamaan alan kilpailukykyä sekä selkeyttämään oikeudellista viitekehystä parantamalla ja tehostamalla lainsäädäntöä sekä ottamalla huomioon tämän alan, jolla toimii kymmeniä tuhansia pieniä ja keskisuuria yrityksiä, keskeiset piirteet. Lainsäädännön

parantaminen ei ainakaan kyseisellä alalla tarkoita sääntelyn vähentämistä vaan vakaata ja selkeää kehystä, selkeitä ja helposti sovellettavia säännöksiä sekä mahdollisimman alhaisia hallinnollisia kustannuksia.

1.4 Komitea on tyytyväinen siihen, että komissio on lainsäädännön parantamiseen ja yksinkertaistamiseen tähtääviin lainsäädäntäelinten toimiin liittyen antanut sille arkaluonteisen tehtävän yksilöidä mahdollisimman suuressa yhteisymmärryksessä alat, joilla yhteisön nykyistä lainsäädäntöä tulisi yksinkertaistaa.

1.5 Komitea panee merkille, että parhaillaan on käynnissä erilaisia alaa koskevia lainsäädäntöaloitteita. Onkin sovitettava yhteen erilaiset asiaan liittyvät taloudelliset, sosiaaliset ja ympäristöä koskevat intressit. Sisämarkkinoiden toteuttaminen ei saa vaarantaa muita tavoitteita, joihin on kiinnitettävä erityistä huomiota, kuten työsuojelu, kuluttajansuoja ja ympäristönsuojelu, jotka kaikki liittyvät Lissabonin strategian tavoitteisiin. Komitean mielestä tarvitaan eri aloitteet integroiva ja koordinoiva strategia.

1.6 Komitea suhtautuu myönteisesti komission ehdotuksiin, jotka on esitetty 17. helmikuuta 2007 annetussa tiedonannossa ja joilla pyritään muuttamaan uutta lähestymistapaa ja vahvistamaan jäsenvaltioiden roolia markkinoiden valvonnassa, sillä jäsenvaltiot eivät aina kohdenna asianmukaisia varoja tähän tarkoitukseen. Komitea toivoo, että lisätään komission henkilöstöä, joka huolehtii koordinoinnista ja seurannasta ja valvoo toisinaan myös valtuutusmenettelyjen hallinnointia, ilmoitettujen elinten toimintaa sekä niiden sertifikaattien laatua. Komitea kannattaa toimijoiden ja jäsenvaltioiden välisen "viestintäfoorummin" perustamista. Toimijoiden ja jäsenvaltioiden on pyrittävä asianmukaisesti ja yhtenäisesti direktiivien ja yhteisön politiikkojen tavoitteisiin sekä yhtenäistettävä asteittain markkinoiden valvontajärjestelmiä ja -malleja.

1.7 Standardoinnin osalta komitea toivoo, että kaikki asianomaiset toimijat voivat osallistua standardien ennakkomäärittelyyn ja että tätä varten vahvistetaan sekä osallistumista teknisiin komiteoihin etenkin paikallistasolla että vaikutuksenarviointia eikä käytetä väärin sähköistä kuulemistä, sillä vaikka se on hyödyllinen väline, se ei etenkin kyseisellä alalla voi olla ainoa sidosryhmien kuulemisväline.

1.8 "Yhtenäisen" standardoinnin osalta komitea katsoo, että standardit on asetettava käyttöön maksutta tai että maksun on oltava korkeintaan muodollinen etenkin pienille ja keskisuurille yrityksille. Komitea kiinnittää huomiota yritysten epätasa-arvoiseen kohteluun, sillä osa yrityksistä toimii maissa, joiden virallisilla kielillä standardit julkaistaan (englanti, ranska ja toisinaan saksa), kun taas muille yrityksille koituu toisinaan huomattavien käännöskustannuksia.

1.9 Komitea painottaa, että on poistettava kaikki perusteettomat hallinnolliset kulut ja vähennettävä merkittävästi tuotantojärjestelmälle koituvia rasituksia.

1.10 Komitea toivoo, että komissio suhtautuu vakavasti tarpeeseen edistää standardoinnin vakautta ja ottaa huomioon myös toimijoiden ja tärkeimpien sidosryhmien ehdotukset. Lainsäädäntökehyksen ja oikeusperustan osalta komitea suosittelee komissiolle, että se arvioisi ennen lainsäädännön antamista sitä, voidaanko samat tavoitteet saavuttaa muilla tavoin, kuten itse-sääntelyllä tai yhteissääntelyllä, edellyttäen, että varmistetaan mahdollisimman suuri avoimuus ja kaikkien asianomaisten tahojen osallistuminen. Lisäksi komitea kehottaa komissiota ottamaan aina huomioon säädöksen päätarkoituksen ja sisällön ratkaisevana kriteerinä silloin, kun oikeusperustana käytetään perustamissopimuksen artikloita.

1.11 Komitea kehottaa poistamaan sisämarkkinoiden toteuttamista haittaavat tekniset esteet. Perusteettomat kansalliset ja paikalliset säännökset luovat todellisen ja ylittämättömän esteen tavaroiden vapaalle liikkuvuudelle.

1.12 Komitea suosittelee, että ennen uuden lainsäädännön antamista tehdään aina huolellinen vaikutuksenarviointi, jonka yhteydessä otetaan huomioon suhteellisuuden taso, ja että lainsäädäntöä seurataan myös sen antamisen jälkeen hyvin tiukasti, jotta voidaan poistaa virheet, jotka muutoin saattaisivat aiheuttaa korvaamatonta vahinkoa alan yritysten tulevaisuudelle.

1.13 Alakohtaisella työmarkkinaosapuolten Euroopan tason vuoropuhelulla on keskeinen rooli yksilöittäessä kaikkia yhteisiä aloitteita, joiden avulla pyritään tukemaan työllisyyden kehitystä ja alan kilpailukykyä ottaen huomioon työntekijöiden, kansalaisten ja ympäristön suojelun välttämättömät periaatteet. Yritysten sosiaalisen vastuun käytännöt saattavat helpottaa kyseistä jatkuvaa yrityksen ja sidosryhmien välistä vuoropuhelua, jotta estetään asiaton käyttö, parannetaan tietoisuutta ja vahvistetaan elinikäistä oppimista sekä luodaan hyvät suhteet viitealueeseen ja loppukäyttäjiin.

2. Komission lausuntopyynnön sisältö

2.1 Euroopan komissio on varapuheenjohtajiansa Margot Wallströmin ja Günter Verheugenin aloitteesta pyytänyt Euroopan talous- ja sosiaalikomiteaa laatimaan valmisteleman lausunnon, jossa analysoidaan teollisuuden tietyn sektorin eli koneenrakennusalan sääntelyn yleistä yhtenäisyyttä yksinkertaistamismahdollisuuksien selvittämiseksi. Analyysissa tulisi alan erityislainsäädännön ohella tarkastella kokonaisuudessaan koneenrakennusalan sääntelyä.

2.2 Kun ajatellaan asianomaisten tahojen osallistumista yksinkertaistamisprosessiin etenkin yksilöittäessä sääntöjä, joiden hallinta on erityisen ongelmallista, komissio tunnustaa, että komitea on huomattavan ja laaja-alaisen kokemuksensa sekä todella monipuolisen kokoonpanonsa ansiosta ihanteellisessa asemassa pohtimaan ja tiivistämään eurooppalaisten talouden toimijoiden, työntekijöiden ja kansalaisyhteiskunnan tahojen näkökantoja.

2.3 Komitea on antanut useita lausuntoja lainsäädännön parantamisesta ja yksinkertaistamisesta (¹), ja tästä saadun kokemuksen sekä Euroopan komission ja ETSK:n yhteistyösopimuksen 8 artiklan perusteella komissio on päättänyt antaa kyseisen tärkeän tehtävän komitealle. Mikäli ETSK:n työ osoittautuu hyödylliseksi ja myönteiseksi, komissio saattaa toistaa pyyntönsä useilla muillakin aloilla, jotka ovat keskeisiä komission ja myös komitean pyrkimyksissä parantaa lainsäädäntöä.

2.4 Komissio on jälkeinpäin selvittänyt kantaansa ja täsmentänyt, ettei lainsäädännön parantaminen tarkoita sen vähentämistä ja että on säilytettävä vähintään nykyinen työntekijöiden, kuluttajien ja ympäristön suojelutaso. Tavoitteena on varmistaa sääntelykehys, joka mahdollistaa kilpailukykyvän parantamisen.

(¹) EUVL C 24, 31.1.2006 (esittelijä: Daniel Retureau) ja EUVL C 309, 16.12.2006 (esittelijä: Bryan Cassidy).

3. Yleistä

3.1 Komitea toteaa aluksi olevansa erittäin kiinnostunut tekemään yhteenvedon erilaisista asiaan liittyvistä intresseistä sekä esittämään nykyisen sääntely- ja lainsäädäntökehityksen parantamiseen ja yksinkertaistamiseen tähtäävän ehdotuksen. Komitea voi asemansa ansiosta vaikuttaa päätöksentekoprosesseihin pyrkimällä erilaisia intressejä edustavien kansalaisyhteiskunnan tahojen mahdollisimman suureen yhteisymmärrykseen. Noudattamalla uskollisesti yhteisön periaatteita ja arvoja komitea laatii laadukkaita, tasapainoisia ja innovatiivisia lausuntoja, mikä tekee siitä unionin toimielinten tärkeän ja vahvan keskustelukumppanin. Komission esittämä pyyntö on kaikille komitean jäsenille kannustava haaste hyödyntää tätä tilaisuutta mahdollisimman hyvin. Näin voidaan korostaa perustamissopimuksissa järjestäytyneelle kansalaisyhteiskunnalle annettua roolia kohtaamisen, keskustelun ja vastakkainasettelun foorumina.

3.2 Komitealle tarjoutunut mahdollisuus yksilöidä ennakkoon toiminta-aloja, joilla sääntelyä voidaan parantaa, avaa uusia unionin toimielinten välisiä yhteistyömenettelyjä. On selvää, että kaikki asianomaiset tahot ovat kukin jo ilmoittaneet komissiolle tarpeistaan ja odotuksistaan. Valmistajat, käyttäjät, työntekijät, kuluttajat, standardointielimet ja viranomaiset ovat jo tuoneet esiin, miten ne haluaisivat "parantaa" nykyistä sääntelyä. Kuulemismenettelmät eivät kuitenkaan tähän mennessä ole mahdollistaneet tarkan yhteenvedon laatimista eri instanssien näkökantoista, ja ne ovat milloin kukin katsoneet, ettei niitä ole kuultu riittävästi.

3.3 Komitea voi laatia tällaisen yhteenvedon sekä monialaisen sisäisen asiantuntemuksensa että niiden monitahoisten ja merkittävien yhteyksien ansiosta, joiden avulla komitean jäsenet voivat pyytää ja saada tärkeää kokemuspohjaista tietoa eri aloilta. Komitea on jo osittain ilmaissut kantansa aiheesta oma-aloitteisessa lausunnossaan "Konepaja-alan teolliset muutokset" (2).

3.4 Komitea toteaa, että parhaillaan on käynnissä tai ilmoitettu käynnistettäväksi useita aloitteita, jotka koskevat yhteisön sääntelyä teollisuustuotannon ja etenkin koneenrakennuksen alalla. Kyseiset aloitteet tuovat esiin erilaisia monitahoisia ongelmia. Vaikuttaa hyödylliseltä tutkia kyseisiä ongelmia, jotta otetaan huomioon yhteisön sääntelyllä suojatut erilaiset intressit: tavaroiden vapaa liikkuvuus, työsuojelu, kuluttajansuoja, ympäristönsuojelu ja sekä taloudelliset että yhteiskunnalliset Lissabonin strategian tavoitteet. Kyseinen sääntely perustuu erilaisiin lainsäädäntövälineisiin, eikä vastaavaa tutkimusta ole koskaan ennen tehty. Komitea katsoo, että nyt on tosiaanikin aika tarkastella aihetta yhtenäisesti ja järjestelmällisesti.

3.5 Teollisuusmateriaalien tuotantoon ja markkinointiin sovellettava yhteisön lainsäädäntö on laadittu vähitellen. Näin on yleisesti ottaen varmistettu yhtenäinen lainsäädäntö, mikä on huomattavasti yksinkertaistanut yritysten sääntely-ympäristöä, vaikka onkin korostettava, ettei kyseinen prosessi ole vielä päätynyt.

3.6 Alalla sovellettava yhteisön lainsäädäntö, jota on annettu 1980-luvun puolivälistä lähtien, perustuu kahteen keskeiseen sääntelyalaaan, joista toinen koskee markkinoita ja toinen työpaikkoja. Kyseisen lainsäädännön tehokas noudattaminen edellyttää useiden eri toimijoiden osallistumista. Tällaisia toimijoita ovat esimerkiksi standardointielimet ja ilmoitetut elimet, suunnittelijat ja valmistajat, maahantuojat ja jakelijat, kokoajat ja asentajat, julkiset valvontaelimet ja sanktioita langettavat elimet (tullit ja oikeuslaitos mukaan luettuina), yrittäjät sekä työntekijät ja heidän edustajansa. Kuluttajajärjestöt ovat ilmaisseet olevansa kiinnostuneita osallistumaan konkreettisiin toimiin, ja niiden osallistumista on toistaiseksi pidetty riittämättömänä. Kaikkien kyseisten toimijoiden yhteistyö on tärkeää, kuten myös jäsenvaltio- ja unionitason viranomaisten yhteistyö.

3.7 Kyseisten sääntöjen soveltaminen ei vaikuta aiheuttavan suurempia ongelmia, mutta tästä kaiken kaikkiaan myönteisestä arviosta huolimatta on muistettava, että on olemassa eräitä käytännön ongelmia.

4. Parantunut mutta vielä riittämätön turvallisuus

4.1 Työtapaturmiin kuolee EU:ssa vuosittain 6 000–8 000 henkilöä (joista 40 prosenttia on alle 35-vuotiaita), ja niissä vammautuu satoja tuhansia työntekijöitä. Osa tapaturmista johtuu työvälaineistä, mutta eräissä tapauksissa onnettomuuksien syynä on myös ollut henkilökohtaisten suojavälaineiden tehottomuus tai puutteellinen koulutus. EU:ssa noin neljännes työntekijöistä ilmoittaa, että heidän on käytettävä henkilökohtaisia suojavälaineita työsuojeluyksistään. Tärkeimpiä työpaikalla vaaratilanteita aiheuttavia seikkoja ovat etenkin työvälaineista johtuvat fyysiset tekijät (melu, värinä sekä radioaktiivinen ja muu säteily). Ergonomisilla tekijöillä on keskeinen rooli työsuojelussa. Eräissä tapauksissa työvälaineet voivat aiheuttaa huomattavan altistumisen kemikaaleille: henkilökohtaisten suojavälaineiden tehokkuudella saattaa tietyissä tapauksissa olla ratkaiseva merkitys.

4.2 Etenkin on otettava huomioon yleiseen kulutukseen tavallisille käyttäjille tarkoitetut tuotteet, joiden käyttäjät ovat epä tietoisia ostettujen tai vuokrattujen laitteiden mahdollisista riskeistä. Kuluttajille tapahtuu valitettavasti monia onnettomuuksia laitteiden asiattoman käytön vuoksi, eikä tällaisia tapauksia oteta huomioon tilastoissa.

(2) EUVL C 267, 27.10.2005 (esittelijä: Joost Van Iersel).

5. Eri toimijoiden yhteistyö toisinaan vaikeaa

5.1 Komitea toteaa, että yhtenäismarkkinoiden toimijoiden yhteistyössä on todellisia vaikeuksia ja että siihen liittyy myös voimakas vastentahtoisuus toimia täysin avoimesti: yhtiöiltä yksityiset toimijat haluavat suojautua kilpailulta tai mahdollisilta seuraamuksilta, ja toisaalta julkiset toimijat ovat byrokraatiassaan toisinaan auttamattoman hitaita! On esimerkiksi selvää, että on vahvistettava valmistaja- ja käyttäjäryitysten yhteistyötä tai lisättävä avoimuutta siitä, miten standardointielimet, valvontaviranomaiset, ilmoitetut elimet ja yrittäjille teknistä tukea antavat konsultit tulkitsevat uuden lähestymistavan mukaisissa direktiiveissä säädetyt keskeiset vaatimukset.

5.2 Kyseinen ongelma oli komission keskeinen huolenaihe, kun se 14. helmikuuta 2007 ilmoitti aloitteestaan käynnistää uuden lähestymistavan tarkistuksen otsikolla "Uusi paketti tavaroitten vapaata liikkumista varten sisämarkkinoilla". Aloitteeseen sisältyy ehdotus neuvoston ja Euroopan parlamentin asetukseksi tuotteiden kaupan pitämiseen liittyvää akkreditoitua ja markkinavalvontaa koskevista vaatimuksista (KOM(2007) 37 lopullinen) ⁽³⁾ sekä ehdotus neuvoston ja Euroopan parlamentin päätökseksi tuotteiden kaupan pitämiseen liittyvistä yhteisistä puitteista (KOM(2007) 53 lopullinen) ⁽⁴⁾. Paketissa ehdotetaan markkinoiden valvontarakenteiden vahvistamista vaarallisten tuotteiden sulkemiseksi ja poistamiseksi yhteisön markkinoilta sekä vilpillisten yritysten vastaisia toimia. Tuotteiden testeihin osallistuviin tarkistus-, sertifiointi- ja valvontaelimiin sovelletaan paketin mukaan nykyistä tiukempia valvontatoimia valtuutuksen yhteydessä, jotta varmistetaan sekä yrityksiin että valvontaelimiin sovellettava yhteinen sääntelytaso (EU:ssa toimii nykyisin noin 1 800 ilmoitettua elintä eli laboratorioita, valvonta- ja sertifiointielimiä tai yksityisiä toimijoita, jotka saavat viranomaisilta tarvittavat toimintavaltuudet). On muistettava, että kyseisten "riippumattomien" elinten joukossa on valmistajien järjestöjen alaisia elimiä, jolloin eturistiriidasta saattaa tulla todellinen ongelma! Esimerkiksi eräässä jäsenvaltiossa pelkästään hissialalla on valtuutettu yli 80 ilmoitettua elintä.

5.2.1 Neuvosto antoi 7. toukokuuta 1985 päätöslauselman, jossa määritellään uuden lähestymistavan periaatteet. Komissio ehdottaa 22 vuotta päätöslauselman antamisen jälkeen markkinoiden valvonnan ajanmukaistamista ja vahvistamista CE-merkin luotettavuuden edistämiseksi. Komitea katsoo, että uudesta lähestymistavasta, joka koskee 25 direktiiviä — joista neljää lukuun ottamatta eli 21:ssä tarkastellaan merkin myöntämistä — on saatu hyviä tuloksia ja että se on edistänyt sisämarkkinoiden kehittämistä. Komitea on kuitenkin sitä mieltä, että ehdotettu tarkistus on paikallaan. Jäsenvaltioiden, mutta myös komission valtaa ja vastuuta olisi lisättävä. Komission on lisät-

⁽³⁾ Parhailaan laadittava lausunto INT/352 (esittelijä: Antonello Pezzini).

⁽⁴⁾ Lausunto INT/353, ks. edellinen alaviite.

tävä henkilöstöön voidaan jatkuvasti seurata markkinoiden valvontaa, ilmoitettujen elinten valtuutusmenettelyjä ja toisinaan myös kyseisten elinten toimintaa. Useimmat alakohtaiset organisaatiot ovat komission tutkimuksessa ilmoittaneet kannattavansa jäsenvaltioiden ja myös unionin viranomaisten vahvistamista tällä tavoin.

5.3 Komitea kannattaa kyseistä aloitetta, jolla rajoitetaan arvioinnin harkinnanvaraisuutta ja vääristymistä, sillä ne estävät sisämarkkinoiden kehitystä ja luovat lisäksi kilpailuhaittoja sääntöjä noudattaville toimijoille. Huolimattomasta valvonnasta aiheutuvat kilpailun vääristymät ovat yksi suurimmista ongelmista, mikä korostaa uuden lähestymistavan rajoja. Lisäksi on etenkin pieniä ja keskisuuria yrityksiä ajatellen ensiarvoisen tärkeää varmistaa sääntelyn yksinkertaisuus ja selkeys sekä vahvistaa markkinoiden valvontaviranomaisten yhteistyötä sekä EU:ssa ja ETA:ssa että kansainvälisellä tasolla. Komitea kannattaa toimijoiden ja jäsenvaltioiden välisen "viestintäfoorummin" perustamista. Toimijoiden ja jäsenvaltioiden on pyrittävä asianmukaisesti ja yhtenäisesti direktiivien ja yhteisön politiikkojen tavoitteisiin sekä yhtenäistettävä asteittain markkinoiden valvontajärjestelmiä ja -malleja. On erittäin tärkeää, että myös tulliviranomaiset osallistuvat kyseisiin toimiin.

5.4 Unionin tasolla olisi lisättävä kaikkien asianomaisten pääosastojen (esimerkiksi yritystoiminta, ympäristöasiat, työllisyys ja terveys- ja kuluttajansuoja-asiat) yhteistyötä. Kyseiset pääosastot voisivat yhteistyössä laatia "suuntaviivoja" nykyisten direktiivien soveltamisesta. Suuntaviivat eivät luonnollisestikaan korvaisi säädöksiä mutta voisivat olla hyödyllinen lisä ja auttaa säästämään hyödyttömään konsultointiin käytettyjä varoja.

5.5 Sesonkituotteiden, kuten puutarhakoneiden, osalta tulisi suunnitella yksinkertaistettuja ja nopeutettuja menettelyjä, jotta ei menetettäisi markkinamahdollisuuksia. Tätä varten komitea ehdottaa "sovitteluelimen" perustamista. Sen puoleen voitaisiin kääntyä oikeutettujen ja erityisten tarpeiden tyydyttämiseksi. Samalla on kuitenkin varmistettava, että kaikkea lainsäädäntöä ja etenkin turvallisuutta koskevia säädöksiä noudatetaan tiukasti.

6. Hallinnolliset velvoitteet eivät aina oikeutettuja

6.1 Toinen komission ilmoittama painopiste on hyödyttömien hallinnollisten velvoitteiden vähentäminen, sillä ne haittaavat kilpailukykyä. Komitea seuraa kiinnostuneena komission asianomaisia toimia, jotka ilmenevät etenkin 24. tammikuuta 2007 esitettyssä toimintaohjelmassa tavoitteena vähentää yritysten hallinnollisia velvoitteita neljänneksellä vuoteen 2012 mennessä.

6.2 Komissio voisi auttaa ratkaisemaan konkreettisesti eräitä direktiivien soveltamisongelmia esimerkiksi keskittämällä itselleen kaikki tiedonannot, jotka on nykyisin lähetettävä jäsenvaltioille. Tässä yhteydessä pelkästään oikean osoitteen löytäminen on huomattavan vaikeaa. Tämä koskee melupäästöistä annettua direktiiviä 2000/14/EY, jonka mukaan vaatimustenmukaisuusvaakuutus on lähetettävä jäsenvaltiolle ja komissiolle, tai liikkuviin työkoneisiin asennettavien polttomoottoreiden kaasun- ja hiukaspäästöistä annettua direktiiviä 97/68/EY, jonka mukaan yritysten tulisi "joustavaa" menettelyä noudattaen ilmoittaa kunkin maan toimivaltaisille viranomaisille saadusta hyväksynnästä ja raportoida viranomaisille kuuden kuukauden välein.

6.3 Yritysten on erittäin vaikeaa soveltaa käytännössä direktiivejä, jotka koskevat työntekijöiden suojelua fysikaalisilta tekijöiltä. Etenkin tärinästä annettu direktiivi 2002/44/EY tai optiselle säteilylle altistumisen aiheuttamista riskeistä annettu direktiivi 2006/25/EY aiheuttavat tällaisia ongelmia erityisesti pk-yrityksille. Samanlaisia ongelmia saattaa syntyä myös sovellettaessa keinoitekoisesta optisesta säteilystä annettavaa uutta direktiiviä. On laadittava suuntaviivoja ja käytännön lähestymistapoja, sillä muutoin kyseisillä direktiiveillä ei voida saavuttaa niille asetettuja tavoitteita. Jos kyseisten direktiivien soveltaminen on käytännössä mahdotonta, on tietysti pohdittava tarvittavia muutoksia ja toteutettava ne nopeasti, jotta yritykset voivat noudattaa lakisääteisiä velvoitteitaan.

6.4 Hallinnollisten velvoitteiden osalta on otettava huomioon teollisuustuotannon ja etenkin koneenrakennuksen erilaiset tarpeet. Kun ajatellaan sekä käyttäjien fyysistä turvallisuutta että markkinoilla vakiintuvien sopimussuhteiden oikeusvarmuutta, eri toimijoiden työn jäljitettävyyden on keskeinen tekijä. Onkin löydettävä tasapainoisia ratkaisuja, joissa säilytetään avoimuus ja jäljitettävyyden lisäämättä tarpeettomasti hallinnollisia kuluja.

7. Standardoinnin rooli

7.1 Teknisellä standardoinnilla on keskeinen rooli yhteisön sääntöjen toimivuuden kannalta, ja sen ansiosta voidaan konkretisoida lainsäädännön mukaisia keskeisiä suojelutarpeita. Standardien noudattaminen luo oletuksen direktiivien mukaisesta toiminnasta. Valtuutettujen ilmoitettujen elinten suorittama sertifiointi, jos se on tarpeen, on kiinteä osa säännöistä muodostuvaa lainsäädäntökehystä.

7.2 Eurooppalaiset standardointielimet ovat kokonaisuudessaan tehneet erittäin hyödyllistä työtä komission toimeksiantojen pohjalta. Asianomaisten tahojen tulisi osallistua nykyistä enemmän standardien laatimiseen, sillä näin helpotettaisiin myöhempää vertailua. Kuitenkin vain harvat toimijat osallistuvat nykyisin standardien laatimisprosessiin. Suurimmalla osalla käyttäjäyrityksistä ei ole välineitä eikä resursseja seurata säännöllisesti kyseistä toimintaa, ja työntekijöiden ja kuluttajien osallistuminen on vieläkin marginaalisempaa. Tällaisen tilanteen vuoksi on vaikeaa ottaa huomioon saatujen kokemusten merkitystä.

Eräät standardit eivät tarjoa vastausta kaikkiin ruohonjuuritason huolenaiheisiin. Komitea toivoo, että etenkin paikallistasolla vahvistettaisiin asianomaisten toimijoiden osallistumista teknisiin komiteoihin kyseisellä alalla, jolla harvoilla henkilöillä on todellista päätösvaltaa. Komitea panee huolestuneena merkille, että standardoinnin kustannusten kasvu saattaa haitata kilpailukyvyyn ohella myös turvallisuutta, jos esimerkiksi otetaan riski ja käytetään laitteita asiattomasti ja standardeista poiketen. Eräillä Itä-Euroopan maiden pk-yrityksillä on esimerkiksi selkeästi taipumusta ottaa riskejä ja käyttää laitteita summittaisesti.

7.3 Komitea suhtautuu myönteisesti eurooppalaista standardointia koskevassa toimintasuunnitelmassa 15. maaliskuuta 2007 ilmoitettuihin aloitteisiin. Toimintasuunnitelmassa kutakin jäsenvaltiota kehoitetaan raportoimaan toteutuksen etenemisestä sekä toteutetuista toimista, joiden avulla tuetaan kaikkien asianomaisten tahojen osallistumista eurooppalaiseen ja kansainväliseen standardointiin. Komission tulisi puolestaan ottaa lukuun esitetyt huomiot ja integroida ne eurooppalaiseen standardointiin. Pk-yritysten osallistuminen standardointiprosesseihin on keskeistä sekä unioni- että jäsenvaltiossa. Niiden panoksen on oltava tehokas ja konkreettinen tulevissa standardointiprosesseissa.

7.4 Tietyissä tapauksissa yrittäjien saattaa olla vaikeaa noudattaa työsuojelulainsäädännön velvoitteita. Riskinarviointi laitetta käytettäessä edellyttää nimittäin laitteen valmistajan ja sitä käyttävän yrityksen keskinäistä täydentävyyttä. Ongelmia saattaa syntyä, jos standardeissa ei anneta asianmukaista tietoa riskeistä, joita valmistaja ei ole voinut eliminoida ja jotka yrityksen on otettava huomioon. Jos yrityksille ei tiedoteta asianmukaisesti niiden ostamiin laitteisiin liittyvistä jäljelle jäävistä riskeistä, niiden on vaikeaa noudattaa riskinarviointivelvoitteita, joista säädetään työntekijöiden aktiivisesta ja passiivisesta suojelusta annetussa puitedirektiivissä 89/391/ETY sekä sen 19 tytärdirektiivissä.

7.5 Standardien käyttöönotto saattaa olla vaikeaa pienissä ja keskisuurissa yrityksissä, sillä standardien hankkiminen on kallista. Jos standardointi johtaa sertifiointimenettelyihin, hallinnolliset kustannukset ovat yleensä huomattavasti korkeammat kuin lainsäädännöstä aiheutuvat välittömät kustannukset.

7.6 Riskianalyysi, jota Euroopan standardointikomitean (CEN) asiantuntijat kehittävät, on erittäin tärkeä yrittäjille, joiden on täydennettävä sitä laitteen käyttöympäristöä koskevalla erityisanalyysillä. Tällaisten yhtenäistettyjen standardien kustannukset ovat korkeat etenkin pk-yrityksille. Komitea suosittelee harkitsemaan ehdotusta, jonka mukaan Euroopan komission CENille antaman toimeksiannon perusteella laaditut "yhtenäistetyt" standardit annettaisiin käyttöön maksutta tai muodolliseen hintaan, jotta voitaisiin noudattaa lakisääteisiä velvoitteita. Maksuton levittäminen Internetissä on myös osoittautunut onnistuneeksi televiestintäalalla: tietyt Euroopan telealan standardointialituksen (ETSI) standardit ovat suoraan saatavilla Internet-sivustolta.

8. Säätelyvakauden edistäminen

8.1 Komitea korostaa, ettei aina ole kuitenkaan tarpeen muuttaa direktiivejä, jotka ovat osoittautuneet onnistuneiksi. Varmastikin työ ja tulokset koneita koskevan jäsenvaltioiden lainsäädännön lähentämisestä annetun direktiivin 98/37/EY tarkistamiseksi läpikotaisin ovat olleet erityisen monimutkaisia, mutta lopulta on onnistuttu saavuttamaan eri intressien välinen optimaalinen tasapaino. Eräissä muissa tapauksissa olisi ehkä kuitenkin parempi välttää liiallisia niin sanottuja ”parannuksia”. Esimerkkeinä mainittakoon matalajännitedirektiivin 73/23/ETY muuttaminen, tai, kuten koneenrakentajien järjestö toi esiin 5. marraskuuta 2004 päivätyssä kirjeessään, komission tarpeeton ehdotus yhdistää direktiivi 87/404/ETY sekä painelaitteista annettu direktiivi 97/23/EY.

8.2 Markkinat tarvitsevat vakaata ja selkeää säätelykehystä, jotta investointeja voidaan suunnitella rauhallisella mielin ja jotta voidaan noudattaa selkeitä sääntöjä, joita ei muuteta liian usein. Lisäksi on olemassa todellinen vaara, että yksinkertaistaminen nostaa sekä hallintokustannuksia että entistä monimutkaisempien vaatimustenmukaisuuden arviointimenettelyjen kustannuksia.

8.3 Kun ajatellaan mahdollisuutta käyttää EY:n perustamissopimuksen 95 artiklaa, komitea ymmärtää valmistajien tarpeen mutta painottaa, että viitelainsäädännön, johon direktiivien antaminen perustuu, on etenkin erilaisten normien oikeusperustan osalta oltava perustamissopimusten pääperiaatteiden mukainen. On selvää, että säädöksen tarkoitus ja sisältö ovat etusijalla ja muodostavat objektiivisen viitekehyksen, jonka mukaan säännöksiä sovelletaan. Euroopan yhteisöjen tuomioistuin on myös äskettäin antanut useita tuomioita asiassa ja sulkenut joka tapauksessa pois yhdistetyn oikeusperustan mahdollisuuden silloin, kun oikeudelliset viittaukset ovat ristiriitaisia tai kun ne ovat siinä määrin päällekkäisiä, että ne voivat rajoittaa parlamentin oikeuksia. Tuotesuunnittelussa, jossa tavoitteet ovat toisenlaiset, ei aina voida toteuttaa yritysten pyrkimystä käyttää oikeusperustana EY:n perustamissopimuksen 95 artiklan 3 kohtaa, sillä se rajoittaa tunnetusti jäsenvaltioiden toimivaltaa ja vahvistaa yhteisön säädöksiä, kuten esimerkiksi perustamissopimuksen 137 tai 175 artiklassa⁽⁹⁾ määrätään. Yrityksille koituu nimittäin lisäkustannuksia (jotka siirretään loppukäyttäjälle) suunnitteluun ja koneiden tuotantoon tehtävistä tarvittavista muutoksista, jotka perustuvat yksittäisten jäsenvaltioiden vaatimuksiin. Tulisi suunnitella täydentäviä lainsäädäntömalleja, jotka eivät ole päällekkäisiä vaan rajoittavat oleelliseen jäsenvaltioiden mahdollisuuksia hyväksyä erillisiä ja erilaisia toimia, joiden on oltava järkevyyden ja suhteellisuuden periaatteiden mukaisia.

8.4 Äskettäin annettu Reach-direktiivi on merkittävä käänne kuluttajien ja työntekijöiden suojelussa. Komitea kannattaa

hyväksytyjä teknisiä ratkaisuja sekä yksinkertaistamismahdollisuuteen liittyvää joustavuutta mutta tuo esiin huolensa siitä, että pienille ja keskisuurille yrityksille saattaa koitua vaikeuksia etenkin, jos tuontivalvonta ei ole niin tiukkaa kuin kyseisen keskeisen direktiivin soveltaminen edellyttää. Komitea kehottaa komissiota seuraamaan tässä yhteydessä huolellisesti markkina- ja valvontaa jäsenvaltioissa, sillä jäsenvaltioilla on juuri tarkasteltavalla alalla ollut aiemmin tiettyjä vaikeuksia hoitaa tehokkaasti tehtävänsä. Tämä johtuu myös siitä, ettei asianomaisilla valvontaelimillä ole ollut käytettävissään läheskään riittävästi tarvittavia välineitä. Tässä yhteydessä tehtävät voitaisiin jakaa jäsenvaltioiden ensisijaisen tuotannon perusteella valvontaviranomaisten kesken esimerkiksi tuotantoaloittain (venttiilit, nosto- ja siirtolaitteet, pumput ja kompressorit, tuotantoteollisuuden laitteet jne.).

8.5 Huolimatta koneenrakennusalan keskeisestä panoksesta Euroopan talouteen kokonaisuudessaan vaikuttaa siltä, että jäsenvaltiot investoivat erittäin vähän niille siirrettyyn toimivaltaan. Komission tulisi pyytää asianomaisia tietoja ja verrata niitä käytännössä saatuihin tuloksiin. Valvonnan laatu ja määrä riippuu usein henkilökohtaisista kyvyistä tai valmiuksista mutta myös käytettävissä olevista resursseista.

9. Teknisten esteiden poistaminen yhtenäismarkkinoiden toteuttamiseksi

9.1 Jäsenvaltioiden lainsäädännössä on edelleen teknisiä esteitä, jotka aiheuttavat yrityksille huomattavia ongelmia. Mainittakoon esimerkkinä muut kuin tieliikenteen ajoneuvot silloin, kun ne liikkuvat julkisilla teillä. Eräät jäsenvaltiot soveltavat muita tiukempia säännöksiä, minkä vuoksi on käytettävä erilaisia ajoneuvoja. Myös terminologia on sekavaa, esimerkkinä termit ”yhtiö” ja ”yritys”. Eräiden jäsenvaltioiden asettamat tarkastusveloitteet aiheuttavat lisäkustannuksia, jotka usein moninkertaistuvat niissä maissa, joissa on erilliset tarkastuselimet kehittelyä, testausta ja kuljetusta varten. Komitea toivoo, että etenkin turvatoimia koskevia säädöksiä yhtenäistetään nopeasti. Esimerkiksi traktorien osalta on taustapeilejä ja nopeusrajoituksia koskevien nykyisten säännösten ohella laadittava teknisiä eritelmiä etu- ja takavaloista ja etenkin jarrutusmatkasta. Tällä hetkellä Euroopan teillä liikkuu yli 40 vuotta käytössä olleita traktoreita. Ajoneuvokannan uudistaminen asteittain varmistaisi paljon tehokkaammin aktiivisen ja passiivisen turvallisuuden.

9.2 Jotta työkoneiden käyttöä julkisilla teillä säänneltäisiin, komitea suosittelee erityisesti, että

⁽⁹⁾ Asia C-94/03. Yhteisöjen tuomioistuimen tuomio asiassa Euroopan yhteisöjen komissio vastaan Euroopan unionin neuvosto — Oikeudellisen perustan valinta.

— hyväksytään ehdotus yhtenäistää työkoneiden käyttöä julkisilla teillä koskeva jäsenvaltioiden lainsäädäntö

- hyödynnetään uutta lähestymistapaa
- laaditaan viitestandardit, joiden noudattaminen luo oletuksen velvoitteiden noudattamisesta
- laaditaan vaatimustenmukaisuuden arviointia koskevia asianmukaisia säännöksiä ja otetaan tiettyjä järjestelmiä (ohjauslaitteisto, jarrut) varten käyttöön aiempaa tiukempi vaatimustenmukaisuuden arviointi.

10. Tuleva lainsäädäntö: osallistuminen ja vaikutuksen arviointi

10.1 Komitea kehottaa sääntelyviranomaisia ja asianomaisia tahoja tekemään tulevaisuudessa nykyistä tiiviimpää yhteistyötä tulevan sääntelypolitiikan alalla etenkin käymällä tehokasta vuoropuhelua sekä välttämällä sähköistä kuulemista, sillä asianomaisten tahojen on voitava olla keskenään vuorovaikutuksessa. Komitea katsoo, että eräillä erityisaloilla voidaan jatkuvan ja säännöllisen kuulemisen avulla välttää ongelmat ja varmistaa näin lainsäädännön laadun parantaminen ja säädösten tehostuminen.

10.2 Komitean mielestä on tärkeää kehittää erilaisia vaihtoehtoja varten kaikille unionin toimielimille — parlamentille, neuvostolle ja komissiolle — yhteinen vaikutustenarviointimenetelmä, johon sisältyy asianmukainen laadunvalvontajärjestelmä.

10.3 Komission tulisi aina harkita, edellyttääkö aiottujen tavoitteiden saavuttaminen sääntelykehystä vai riittääkö itsesääntely tai yhteissääntely. Komitea katsoo, että erilaisia vaihtoehtoja pohdittaessa on valittava se, jonka avulla voidaan päästä samoihin tuloksiin alhaisemmin kustannuksin ja kevyimmällä hallinnollisella taakalla ja joka varmistaa mahdollisimman

suuren avoimuuden ja kaikkien asianomaisten tahojen nykyistä laajemmat osallistumismahdollisuudet.

10.4 Alakohtaisella työmarkkinaosapuolten vuoropuhelulla on keskeinen rooli. Yhteinen etu saattaa ilmetä käytännössä etenkin työsuojelun alalla toteutettavan erityiskoulutuksen kehittämistä tai elinikäistä oppimista koskevissa aloitteissa. Näin sekä parannetaan pätevyyttä että lisätään tietoisuutta laitteiden entistä parempaan ja turvallisempaan käyttöön liittyvistä erilaisista hallinnollista ja organisatorisista ongelmista. Yritysten sosiaalinen vastuu, joka ilmenee kansalaisyhteiskunnan ja paikallisviranomaisten edustajiin ulotetussa laajennetussa vuoropuhelussa, saattaa edistää turvallisen ja tuottavan yrityskulttuurin kehittämistä etenkin pienissä ja keskiuurissa yrityksissä, joissa riskinhallinta on luonnollisesti vaikeampaa.

10.5 Komitea katsoo, että on hyödyllistä aloittaa pohdinta, jonka ansiosta kaikki asianomaiset tahot voivat arvioida yhteisön sääntelystä saatuja tuloksia ja siitä johtuvia rajoituksia. Tällaisen arvioinnin perusteella voitaisiin edetä yhtenäisesti ja varmistaa, etteivät erilaiset käynnissä olevat aloitteet johda osittaisiin tai ristiriitaisiin ratkaisuihin. Komission päätös keskustella sidosryhmien kanssa uudesta konedirektiivistä on oikeansuuntainen askel. Tällaisia aloitteita tarvitaan lisää. Komitea korostaa etenkin eri aloitteiden, kuten hyödyttömien hallinnollisten velvoitteiden vähentämiseen tähtäävien toimintaohjelmien, ja uuden lähestymistavan välisiä yhteyksiä (komissio hyväksyi 14. helmikuuta 2007 ehdotuksensa neuvoston ja Euroopan parlamentin asetukseksi ja päätökseksi uuden lähestymistavan tarkistamisesta sisämarkkinoiden tulevaisuutta käsittelevän julkisen kuulemisen perusteella). Komitea on vakuuttunut siitä, että kyseisten aloitteiden selkeä muotoilu ja hyvä koordinointi edistävät nykyisen lainsäädännön parantamista ja sen yhtenäistä soveltamista EU:n 27 jäsenvaltiossa.

Bryssel 26. syyskuuta 2007

Euroopan talous- ja sosiaalikomitean
puheenjohtaja
Dimitris DIMITRIADIS